

Sundhedsstyrelsens besvarelse til Region Hovedstaden vedr. driftsoverenskomst indgået mellem Specialhospitalet for Polio- og Ulykkespatienter og Region Hovedstaden samt Specialhospitalets visitationspraksis

Sundhedsstyrelsen har d. 31. januar 2023 modtaget en henvendelse fra Region Hovedstaden, hvor Region Hovedstaden anmoder Sundhedsstyrelsen om følgende:

1. At give en vurdering af Specialhospitalet for Polio- og Ulykkespatienters nye retningslinjer vedr. henholdsvis ”Henvisning og visitation” og ”Tidsmæssige rammer for individuel fysio- og ergoterapi og vedligeholdelsesbehandling”.
2. At give en vurdering af, om Region Hovedstaden med driftsoverenskomsten indgået med Specialhospitalet i september 2022 lever op til de lovmæssige krav, som følger af Sundhedslovens §79 stk. 2.

31. marts 2023

Sagsnr. 04-0304-607

Reference LIWL

T +45 20 53 55 40

E liwl@sst.dk

Sundhedsstyrelsens bemærkninger

Specialhospitalet for Polio og Ulykkespatienter (herefter Specialhospitalet) er et sygehus jf. sundhedsloven §79 med den største og primære afdeling beliggende i Rødovre, og en mindre afdeling i Århus. Ca. 70% af den samlede patientgruppe er patienter fra Region Hovedstaden. Specialhospitalet er specialiseret inden for rehabilitering af poliopatienter og patienter med alvorlige følger efter ulykker, herunder rygmarvsskader og komplicerede traumer, der kræver en længerevarende indsats. De seneste år har Specialhospitalet oplevet et ændret henvisningsmønster, hvor der generelt henvises flere patienter til Specialhospitalet, herunder patienter med følger efter polio, patienter med alvorlig fysisk funktionsnedsættelse på grund af traumer og patienter med rygmarvsskade. Det har givet et øget pres på kapaciteten og lange ventetider til følge. Med fornyet driftsoverenskomst, har Specialhospitalet fornyet deres visitationspraksis med indførslen af to retningslinjer pr. september 2022. De to retningslinjer anvendes af Specialhospitalet ved visitation til Specialhospitalets tilbud efter lægelig henvisning. Som følge af den reviderede visitationspraksis henvises en del af Specialhospitalets patienter i højere grad videre til andre tilbud.

Ad 1:

Sundhedsstyrelsen vil indledningsvist bemærke, at besvarelsen udelukkende beror på det foreliggende materiale, som Region Hovedstaden har tilsendt i forbindelse med henvendelsen. Materialet består af en beskrivelse af baggrunden for henvendelsen fra Region Hovedstaden til Sundhedsstyrelsen samt følgende bilagsmateriale:

- Bilag 1: Specialhospitalets retningslinjer vedr. henholdsvis ”Henvisning og visitation” og ”Tidsmæssige rammer for individuel fysio- og ergoterapi og vedligeholdelsesbehandling” (2022)

- Bilag 2: Driftsoverenskomst mellem Region Hovedstaden og Specialhospitalet (2022)
- Bilag 3: Driftsoverenskomst mellem Landsforeningen af Polio-, Trafik- og Ulykkesskadede og Københavns Amt (1999)
- Bilag 4: Statistik fra Specialhospitalet vedrørende udvikling i antal behandlinger og ventetid

Derudover understreges det, at Sundhedsstyrelsen ikke har indgående kendskab til det sundhedsfaglige tilbud patienterne modtager på Specialhospitalet og ligeledes ikke har indgående kendskab til de konkrete kommunale træningstilbud patienterne fra Specialhospitalet visiteres til, da disse tilbud tilrettelægges forskelligt fra kommune til kommune.

Det fremgår af materialet fra Region Hovedstaden, at Specialhospitalet i udarbejdelse af retningslinjerne for 'Henvi sning og visitation' samt 'Tidsmæssige rammer for individuel fysio- og ergoterapi og vedligeholdelsesbehandling', har anvendt følgende materiale:

- Bekendtgørelse om genoptræningsplaner og patienters valg af genoptræningstilbud efter udskrivning fra sygehus (BEK nr. 918 af 22/06/2018)
- Vejledning om genoptræning og vedligeholdelsestræning i kommuner og regioner (VEJ nr. 9538 af 02/07/2018)
- Vejledning om adgang til vederlagsfri fysioterapi (Sundhedsstyrelsen, 2021)

Konkret i henhold til *Bekendtgørelse om genoptræningsplaner og patienters valg af genoptræningstilbud efter udskrivning fra sygehus* (BEK nr. 918 af 22/06/2018) samt *Vejledning om genoptræning og vedligeholdelsestræning i kommuner og regioner* (VEJ nr. 9538 af 02/07/2018) vurderer Sundhedsstyrelsen, at materialet er fagligt relevant, da det bl.a. beskriver rammer og indsatser herunder samarbejdet og ansvarsfordelingen mellem aktører på forskellige niveauer i genoptrænings- og rehabiliteringsforløb. Af materialet fremgår bl.a., at behovet for genoptræning og/eller rehabilitering kan ændre sig over tid og at det derfor er vigtigt med en løbende vurdering af behovet og efterfølgende justering af indsatsen. Dette vurderes afspejlet i Specialhospitalets 'Tidsmæssige rammer for individuel fysio- og ergoterapi og vedligeholdelsesbehandling', hvor "Individuel funktionsforbedrende optræning og behandling" har en tidsmæssig afgrænset ramme med mulighed for forlængelse. Patienter der modtager 'vedligeholdelsesbehandling' kan efter et fagligt skøn, henvises til træning på praksisområdet, af Specialhospitalet. Det fremgår af det medsendte materiale, at Specialhospitalet formodentlig vil få genhenvist nogle af de patienter som afsluttes på et senere tidspunkt med henblik på en kortere eller længere specialiseret indsats, hvis de pågældende patienters tilstand eks. forværres.

Konkret i forhold til *Vejledning om adgang til vederlagsfri fysioterapi*, (Sundhedsstyrelsen, 2021) vurderer Sundhedsstyrelsen, at materialet er fagligt relevant, da det bl.a. er med til at belyse, at patientgruppen med følger efter polio, patientgruppen med post-polio-syndrom samt en stor del af patientgruppen med handicap som følge af ulykke, er omfattet af ordningen om vederlagsfri fysioterapi. Der er dermed mulighed for, at patientgruppen kan

modtage fysioterapi vederlagsfrit i kommunalt regi eller ved privat praktiserende fysioterapeut, såfremt patienten ikke vurderes at have behov for specialiserede indsatser på Specialhospitalet. Størstedelen af de ovenfor listede patientgrupper har dermed efter loven adgang til et træningstilbud, hvor der er erfaring med patienter med progressive sygdomme eller med svært fysisk handicap, som forløbsmæssigt kan placere sig, efter et afsluttet forløb på Specialhospitalet.

Sundhedsstyrelsen vurderer samlet, at materialet er fagligt relevant baggrundsmateriale ift. at udarbejde retningslinje for hhv. 'Henvisning og visitation' samt retningslinje for 'Tidsmæssige rammer for individuel fysio- og ergoterapi og vedligeholdelsesbehandling'.

Ad 2: Sundhedsstyrelsen foretager ikke vurderinger af, om den indgåede driftsoverenskomst mellem Region Hovedstaden og Specialhospitalet lever op til de lovmæssige krav, da dette ligger uden for vores myndighedsområde. Der henvises til Indenrigs- og Sundhedsministeriet for vurdering af lovmæssige krav vedr. sundhedsloven.

Øvrige bemærkninger

Mennesker med følger efter polio, post-polio-syndrom eller med følger efter alvorlige ulykker kan have behov for forskellige indsatser fra forskellige fagpersoner, afhængigt af den konkrete persons aktuelle problemstillinger og funktionsevnedesættelser.

Kommunerne har ansvar for at tilbyde borgerne sammenhængende rehabiliteringstilbud på tværs af forskellige lovgivninger og sektorer. Mennesker med følger efter polio, post-polio-syndrom eller mennesker med følger efter alvorlige ulykker har ofte livslang men i perioder sporadisk kontakt til kommunen. Dette fordrer ikke blot rehabilitering lokaliseret på specialiserede sygehuse, men også i kommunen.

Specialhospitalet bør ses som en del af det samlede sundhedsvæsen og for at sikre et sammenhængende rehabiliteringstilbud for mennesker med følge efter polio, post-polio-syndrom eller mennesker med følger efter alvorlige ulykker, er et samarbejde mellem Specialhospitalet og kommunerne nødvendigt.

Sundhedsstyrelsen understreger vigtigheden af, at Specialhospitalet fortsat udarbejder genoptræningsplaner, for de patienter, hvor det vurderes fagligt relevant, idet de ud over at være en lægefaglig begrundet henvisning til et konkret forløb, også er et relevant kommunikationsværktøj, der understøtter en god overgang til træningsforløb i kommunen.

Sundhedsstyrelsen ønsker at fremhæve, at vi ser positivt på, at Specialhospitalet på baggrund af faglige vurderinger, gennemfører opfølgende samtaler med patienter henvist til kommunal genoptræning.

Sundhedsstyrelsen opfordrer derudover til, at Specialhospitalet stiller sig til rådighed for rådgivning og sparring, så deres specialiserede viden udbredes til fx kommuner og fysioterapeuter på praksisområdet.